

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învelală :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

10258 3

Voie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Anul jubilar

O nouă enciclică a Sfântului Părinte al Romei

In ajunul Crăciunului, Sf. Părinte al Romei a adresat întregii lumi catolice o nouă enciclică, în care se ocupă de întâmplările mai însemnate din anul trecut al bisericii Domnului.

Mângâiat peste măsură de binefacerile nenumărate hărăzite de Mântuitorul în acest an jubilar bisericii sale, Sf. Părinte subliniază, înainte de toate, importanța deosebită și cu adevărat istorică ce revine cunoscutului tratat din Lateran, care a soluționat „chestiunea romană”. Semnat într-o zi de praznic al Preasfintei Fecioare și ratificat într-una a sf. Inimi a Domnului, acest tratat se bucură de întreg patrociniul cerului și astfel pare a fi cu neputință ca el să nu aibă pentru viitorul bisericii urmările dorite de cei ce au reușit să-l înfăptuiască. Odată cu acest tratat, s'a semnat și un concordat cu Italia, despre care Papa a finut să spună acum din nou că „stă, sau cade, odată cu tratatul”.

Cu multă bucurie își amintește apoi Sf. Părinte de aranjamentul făcut în acest an cu Portugalia, pe chestia unor misiuni din coloniile portugheze, și de concordatele încheiate cu țara noastră și cu Prusia și aceasta pentru motivul că prin ele, nu numai se suprimă pe viitor cauzele unor eventuale conflicte, ci se și iau măsuri ca deoparte biserica, iar de altă parte statul, să lucreze alături pentru binele societății creștine.

În altă ordine de idei, Sf. Părinte relevă, după cuviință, legăturile tot mai strânse pe care le-a adus acest an față de bisericile orientale, între care s'a distins cu deosebire biserica ruteană, ai cărei episcopi, întruniți simultan la Roma, au luat acolo, sub ochii Papei, hotărâri din cele mai salutare pentru bunul mers al bisericii lor. Înșiră apoi Institutetele mai mari pe cari a isbutit să le termine, ori măcar să le înceapă, în cursul acestui an și nu putem regreta de ajuns, eă între acestea n'a putut fi înșirat, alături de atâtea alte Colegii noi (rutean, brazilian, etiopian ș. a.) și Colegiul român, de care legăm atâtea nădejdi.

Alte momente remarcabile ale anului jubilar sunt: aniversarea celor 14 veacuri câte s'au scurs dela întemeierea ordinului benedictin, la Monte Cassino; serbările aranjate în capitala Suediei în onoarea sf. Ansgariu, primul misionar creștin al țării de acum 11 veacuri; jubileul de 500 ani al eroinei franceze Ioana d'Arc; și aniversarea unui întreg veac de când catolicii din Anglia și-au recăștigat libertatea conștiinței. În strânsă legătură cu acestea, Sf. Părinte a pomenit cu elogii persoanele ridicate în acest an la cinstea altarelor, insistând deosebit asupra personalității proeminente a marelui Salesian, care a fost Ioan Bosco.

Revenind apoi, de încheiere, asupra jubileului său, Papa a scos în lumină roadele bogate ale acestuia și laudând jertfa și osteneala dovedită prin sutele și miile de peregrinaje aranjate în cursul anului, publică hotărârea prin care jubileul se prelungește, în condițiile din anul trecut, până la sfârșitul lui Iunie 1930.

Inul ce fumează...

Actualități mărunte, cari nu-s mărunțișuri

de DR. VASILE CERGHIZAN

După sărbători înviorătoare totdeauna urmează zilele de lucru. Trudnice, mohorite, dar utile. Imperios necesarele zile de sudori fertile, fără de cari zădarnic s'ar învrâsta, în calendare, negrul cu roșul.

Festivele acorduri mărețe ale AGRU-lui, cari au cutremurat atmosfera de liniște patriarhală a Blajului din zilele de 23—24 Noembrie, trebuie să vibreze neîncetat în sufletul fiecărui fiu al bisericii unite. Durata rezonanței va fi certificatul viabilității acordurilor, deoparte, și a capacității noastre receptive, de alta.

Intrunirea din Blaj a mirenilor noștri de elită oferă — și celor mai sceptici apreciatori — dovada, că floarea societății noastre poartă în inimă cel puțin credința exprimată în Scriptură prin sugestivele cuvinte: „Inul ce fumează... trestia ce se clatină”... După fum dă para, apoi flacăra ce trece în văpaie. Viitorul le poartă toate în sinul său. Să nădăjduim că are să ni-le aducă.

Dar viitorul zace în brațele prezentului. Florile lui trebuie să dea în mugur, chimate de lumina, razele și căldura prezentului. Căldura aceasta poate fișni din sufletele cari poartă astăzi „lumina lumii”.

Toți preoșii. În planul întâiu cei din parohiile urbane. Apoi cei cari trec, cu orice daraveri, prin orașe. Ei trebuie să fie motorul credinței publicului. Ei să ducă la pălpăire sensibilă inul ce fumează până va fișni din el flacăra vie și să întărească trestia bătută de vânt până devine stejar rezistent furtunilor și viforitelor pustiitoare. Focul slab, nealimentat se stinge. Inul ce fumează se stinge ușor, dacă nu este așijit într-una și dacă-l înăbușă ceva. Bunăoară trista privescătoare a preoșilor ce cutreeră orașele și târgușoarele în sărbătorile cu bălciuri, ori în Dumineci, după balul de Sâmbăta spre Duminecă.

Treceam, într-o sărbătoare, cu un laic pe lângă un frate vânzând o căruță de mere. „Preotul acesta nu are astăzi sărbătoare și slujbă”? „Ba are, zic eu; va fi servit mai de timpuriu, ori se va fi substituit prin altul”. „Imposibil. Este aici de astă dimineață și a venit distanță considerabilă pe drum greu. Cine să-l substituie, când atâtea parohii sunt fără preoși?”... Cine nu așijă focul credinței, să ia aminte cel puțin să nu-l stingă! Nici în sufletul proPriilor păstoriți, nici în turmele altora.

Turmele noastre urbane ofer semne învederate de credință. Mai rar în bisericile noastre și mai ales în cele de alt rit. Sute și mii de credincioși de-ai noștri își lasă zilnic obolul carității în cutiile de milă ale bisericilor nero-mâne, unde-și înalță sufletele, își pleacă ge-

nunșli spre Domnul și-și trimit spre ceriuri suspinul inimilor. Acolo își fac actele de pietate și primesc lunar, săptămânal, unii chiar zilnic, sfintele taine. Văzut-am și advocat îngenunchiat cu umilință și mărturisindu-și păcatele.

Nu sunt transfugi sau dezertori, nici excentrici. Sunt suflete dornice de pâinea și apa vieții ce curge răcoroasă spre viață lăuntrică. Sunt suflete coapte spre seceriș, căutând secerători și merg până unde-i află. Ele poartă ponosul, dacă în cutare comună patru protopopi și încă opt preoși români predică și catehizează mai puțin, decât 3 preoși de alt rit? Sufletele acele încălzite de credință sunt de vină, dacă aceiași 12 preoși, incluziv 4 protopopi, într'un an întreg nu ascultă atâtea mărturisiri cât cei 3 preoși străini într'o singură lună?! Ca să fiu complet trebuie să adaug, că unii dintre cei vizați sunt liberi de necazuri familiare ca și preoșii altui rit și aproape toți sunt străini de valurile economiei agricole. Ce vină au ele că până și sf. Liturghie duminicală e ascultată la alții, câtă vreme la noi odată se negliă cu totul, altădată se galopează în vederea participării celebrantului la vre-o întrunire vulgară, pentruca în proxima Duminecă să se trăgăneze ceremonii, cântări și rugăciuni, exasperând paciința credincioșilor?

Până când această nepunctualitate păgubitoare în celebrarea sf. liturghii, centrul măreșului nostru cult public? Pentruce primim a silă, ori cel puțin cu vădită apatie, sufletele penitente, pornite a se pleca sub patrafirul nostru? Pentruce nu ne aducem aminte, că aceste cusururi vor stinge inul ce fumează, vor zdrobi trestia bătută de vânt?

Unde ne sunt cântăreșii, visătorii, trubadurii? se întreba cândva poetul. Unde ni-s secerătorii, păstori, propovăduitorii? flutură întrebarea pe buzele sufletelor evlavioase, rugătoare.

Mirenii înregimentați sub steagul AGRU-lui se îmbie colaboratori la așijărea inului ce fumează și, probabil, chiar la căutarea oilor pierdute. Să ne bucurăm, dar să nu exagerăm speranțele. Ei dispun numai de mijloace ome-nești. Foarte bune, dar insuficiente. Viața sufletească naște și renaște, trăiește și se desvoltă, vivifică și regenerează individ și societate numai prin harul Spiritului, prin seva divină a veșnicei și dumnezeieștii vițe din ieslea Betleemului. „Eu sunt vița, voi mlădițele... fără de mine nimic nu puteți face”.

Seva mântuitoare a Viței eterne numai ispravnicii tainelor lui Hristos o pot mijloci. Incingă-se deci secerătorii, glăsulască dară

amvoanele, propovăduiască verbul cald al intrupării și intrupeze cuvântul de viață dătător. Nu mai zăbovlască pe străine plaiuri, prin sterpe poiene păstorii turmei flămânde și însetate! Pască-și turma, caute oile rătăcite și ocrotiască, în prețioasă frăție cu orice colaborator, „trestia bătută de vânt“ și „inul ce fumegă“ de 19 sute de ani, de când între păstorii Betleemului „Cuvântul trup s'a făcut și s'a sălășluit întru noi“!

Preasfințitul Iuliu al Gherlei îndeamnă la sprijinirea AGRU-lui. Alături de pastorală de Anul nou a I. Preasfințitului Valeriu, de care am făcut amintire în numărul trecut, încreștăm cu bucurie și o a doua pastorală, dată, cu acelaș prilej, de Preasfințitul Iuliu al Gherlei.

Preasfinția Sa mănecă din nestatornicia vieții omenești și cere credincioșilor săi să prețuiască fiecare zi, pentru că „nu cunoaștem ceasul sfârșitului“. Iar prețul fiecărei zile, singurul preț în fața lui Dumnezeu, este binele ce-am reușit să facem, este traiul întocmit după voința lui sfântă, știind să ne bucurăm fără a ne pierde cumpătul și să purtăm greutățile și neajunsurile zilelor fără descurajare și cu încredere în Celce a spus că, „fericiți sunt cei ce flămânzesc și însetează de dreptate.“

Fiindcă sunt însă mulți, cari „nu ascultă... nu dau mărire lui Dumnezeu, n'au pacea lui“, s'a întemeiat AGRU-l, care chiamă și pe mireni în serviciul apostolatului sfânt al mântuirii sufletelor. Munca bisericii învățătoare, a clerului, poate fi ajutată foarte mult prin apostolatul mirenilor buni, cari pătrunși de gândurile mărețe ale evangheliei Domnului pot „să contribuie cu pilda vieții lor de adevărați creștini“ la zidirea împărăției lui Dumnezeu și acolo „unde preotul nu ajunge, nu poate pătrunde“. Prin o vorbă bună, un îndemn, un sprijin al acestora, „viața creștinească se va adânci — cum spune Preasfinția Sa — dela om la om, dela suflet la suflet, în cercuri tot mai largi, și roadele binecuvântate ale apostolatului pentru împărăția lui Dumnezeu se vor revărsa asupra neamului nostru întreg, asupra țării noastre scumpe, pătrunzând dreptatea lui Dumnezeu toate încheieturile vieții de stat“.

În această ordine de idei, Preasfințitul Iuliu încheie cu îndemnul făcut din tot sufletul, ca toți cei buni și înțelegători ai rosturilor AGRU-lui, să se înroleze sub steagul acestei asociații și să dea contribuția lor la realizarea cât mai deplină a scopului urmărit.

O nedreptate

— Preoții și impozitul „profesional“ —

Preoții am plătit, în anii din urmă, deosebit de impozitul agricol, pe salariu și global, încă și 12% după venitul patrafirului, impozitul așa-numit „profesional“.

Am fost puși în aceeaș categorie cu medicii de plasă, cari, pe lângă impozitul după salariu, mai au de plătit și impozitul profesional, după venitul ce-l au din practicarea profesiunii lor.

Or, noi preoții suntem într'o situație cu totul specială. Noi nu primim dela Stat salariu, cum primesc medicii de plasă, ci primim numai „întregire de salariu“, și în consecință, veniturile după patrafir, au să fie considerate ca parte din salariu și impuse cu 4%, respectiv 8%, iar nu cu 12%.

Este adevărat, că venitul după patrafir, așa cum e trecut în vechea conscripție congruală, nu poate fi luat ca bază de impunere. Avem însă conscripția congruală din anul trecut, unde este trecut venitul după patrafir, și certificat de percepțiile de circumscripții. Ceeace este trecut în această conscripție congruală, ca venit după patrafir, poate fi considerat, pe mulți ani înainte, ca adevăratul venit anual din funcțiunile sacre, și supus la impozit „pe salariu“.

Din cele de mai sus este limpede, că noi preoții suntem datori să plătim, după venitul patrafirului, 4%, respectiv 8%, cota cuvenită după salariu și nici decât 12%, cât plătesc profesioniștii. Dealtcum, chiar și numirea de „profesional“ este jicnitoare pentru un preot.

Dacă s'ar face demersurile necesare, din partea Ven. Ordinariate — și suntem convinși că se vor face —, atunci pe lângă aceea, că ni-se repară o nedreptate, am fi scutiți, an de

an, și de alergăturile pe la comisiunile de impunere, apel etc., alături de profesioniștii din comune: pantofari, ferari și alții de aceeaș categorie. În cazul acesta am face numai una: declarația pentru global, unde am trece suma arătată dela stat, precum și venitul patrafirului, conform conscripției din anul 1929, treceace am dovedi cu un certificat eliberat de oficiile protopopești, iar comisiunile de impunere, ne vor impune în baza acestui certificat după venitul patrafirului: la impozitul pe salariu, iar după toate venitele: la impozitul global.

Pr. Romul Moldovan gu
iri

Noul aranjament pentru plățirea funcționarilor publici. Pentru cât mai deplină orientare asupra dispozițiilor noi privind salarizarea funcționarilor publici, socotim a fi ridicat și să dăm aici, cuvânt de cuvânt, însușirea textului legii publicat în „Monitorul Oficial“ dela 25 Decembrie 1929 (Nr. 288).

Este următorul:

Art. I. — Cu începere dela 1 Ianuarie 1930, salarizările de bază, gradajile, îndemnitățile de activitate și îndemnitățile de scumpete aferente, ce se plătesc astăzi funcționarilor Statului, se contopesc într'o singură sumă, care constituie salariul sau retribuția bugetară a funcționarului.

Dela această dată, tuturor funcționarilor li-se acordă un spor de salariu, calculat la 1/9 din suma stabilită mai sus, minus salariul de bază din 1929. În afară de acest salariu funcționarul vor continua a primi îndemnitățile de chirie și ajutorul de familie ca și până acum.

Art. II. — Până la modificarea ce se va face legii generale de pensuni, reținerea de 10 la sută, prevăzută la art. 58, alin. a din legea generală de pensuni, se va face asupra întregului salariu definit la art. 1, afară de îndemnitățile de chirie și ajutorul de familie și se va vărsa Casei generale de pensuni.

Acest surplus de venit, Casa generală de pensuni îl va întrebuința pentru plata îndemnității de scumpete a pensionarilor. Restul ce nu se va putea plăti astfel, va fi acoperit anual prin subvenții plătite de stat, regiile publice, casele speciale și celelalte instituții publice autonome, precum și de județe și comune urbane, calculate în proporții cu totalul bugetului de personal.

Urmează apoi, în acelaș articol o dispoziție transitorie — până la modificarea legii generale de pensuni —, în sensul căreia la pen-

□ □ Folta „Unirii“ □ □

Tolle causam!...

Un „memento“ pentru cei ce sunt datori și pot să intervină

de Sabin G. Truția

În amurgul unei zile posomorâte de toamnă, mă întorceam din orașelul Huedin spre casă.

Era zi de Sâmbătă.

Cu țigara stânsă și uitată în colțul buzelor, admiram semănăturile de toamnă răsărite, ce se întindeau de ambele părți ale șoselei și îmi ziceam în gând: Dă, Doamne, roadă și belșug bieților muncitori oropsiți.

— Mână „hai“, bade! — aud deodată glasul răgușit al vizitiului. Tresar; și, privind înainte, văd o mulțime de cară și vite în amestec, vaci, boi și viței.

Frumoase vite! — îmi zic. — Desigur a fost târg la Hida și negustorul mână vitele la Huedin pentru a-le învagona; iar cărușii vor fi săteni din jurul Huedinului, cari au plecat spre Sălaj cu scânduri și acum grăbesc spre casă, cu cară încărcate de bucate. Sărmanul Român, mult alergat el în sus și în jos după o coajă de pâine, dar face ce face și pe Duminecă e acasă!

Peste puțin, de-alungul șoselei se iviră

alte cară și vite, iar în urmă, o căruță cu cai. În căruță câțiva saci cu bucate și „miraculum“, în vârful sacilor un jidan... Dar stai să văd... Nu-i jidan, nene, că-i... „hm“... musteți, barbă, — la fel sunt și jidanii — dar, are și vestă închisă; e „popă“ frate, după toată rânduiala!

Eu, mult mai tânăr, ridie pălăria și salut.

— Incotro, părinte?

— La târg, frățioare!

— Așa? Păi, târg bun, părinte!

Un zâmbet, urmat de-o înclinare ușoară din cap și căruța mea pornește în goană.

— Măi Gheorghe, nu știi tu unde mână oamenii ăștia vitele?

— La Huedin, părinte, la târg.

— Când e târgul?

— Măine, sârut mâna!

— Fugi, mă, doar mâine e Duminecă!

— O fi, părinte, dar și târgul e mâine!

— ? —

Un pocnet din biciu și căluții o iau la picior, iar de-alungul șoselei carăle și „popii“ sporesc mereu.

În sfârșit, iată-mă acasă. Câinele „Bucș“ mă întâmpină vesel și gudurându-se; iar în prag copiii și preoteasa.

— Ce mi-ai adus, tată?

— Bomboane, puțule!

— Dar mie, tată?

— Și ție, bomboane!

„Hic et nunc“, — al treilea copil nu în-

treabă, fiindcă e mititel, iar preoteasa nu mă înmâncă bomboane. În casă e cald și voie bună. Ceaiul e gătit, dar până să se mai răcească, aprind o țigară. La ușă pocănește cineva.

— Intră! — și apare badea „cantorul“. me

— Ș zi „diece“.

— Șeadă binele, părinte, că sunt tare grăbit.

— Ei, doar n'or fi dând țării?!

— Nu, părinte, răspunde cantorul zîmbind, dar aș vrea să știu, dacă mergi și d-ta pe mâine la târg?!

— Măine? S'ar putea, diece?

— Da, așa e, reflectează cantorul roșu, șind și învărtind căciula între degete, dar mi-e tare mi-e lipsă să merg; și fiindcă mâine e Duminecă, am venit la d-ta, să mă rog, să-mi dai „îngăduință“. N'aș merge eu bucuros, că e tare mi-e dragă biserica, dar știi și d-ta, cum mi-a perit în săptămânile trecute un bou și aș vrea să-i cumpăr la cel rămas un soț. Măine e târg de țară și am nădejde — după Dumnezeu — să-i găsesc un soț potrivit.

— Cunoșc necazul d-tale și nu pot să fac altceva, decât să-ți doresc târg bun și în tr'un ceas cu noroc! Cât pentru cantor, pe ziua de mâine, roagă-l pe moș Vasilică să te înlocuiască. El e bătrân și știi că nu va merge la târg.

A doua zi, în zori, mă pomenesco cu moș Vasilică.

— Să mă ierți, părinte, că te-am tresă-

onările posterioare datei de 1 Ianuarie 1930, se va lua în considerare salariul modificat la acea dată, ci tot salariul de bază al funcțiunii prevăzut pe anul 1929. Cum însă modificarea legii de pensii se va face desigur în timpul cel mai scurt, foarte puțini vor fi siliți să treacă în prevederile acestei dispoziții oneroase.

Pentru tipografie

O nouă listă de contribuiri, care ni-se trimite dela mănăstirea Bicsadului, ne îndeamnă să arătăm cititorilor, că — după informațiile pe care le avem — tipografia mult așteptată a Părinților baziliani de acolo, va fi, în cursul acestui an, un fapt împlinit. Localul în care se va așeza tipografia e terminat, iar pentru mașinării și alt utilaj există aproape întreaga sumă strict necesară. Anul acesta mănăstirea va avea un mic ajutor și din partea guvernului și părinții călugări sperează și alte ajutoare dela inimile bune și înțeleghătoare.

Contribuțiile intrate dela ultima dare de seamă sunt următoarele:

Grigore Pop, canonic, Gherla	5000
Preoțimea din protopopiatul Sibiu	2000
Dr Ioan Bălan, canonic, Blaj	2000
Preoțimea din protopopiatul Dârgea	1700
Colectă în eparhia Gherlei	1227
Pr. Gheorghe Anderco și soția Eufrosina, Bixad	1000
Colectă la hrământul Mănăstirii (sf. Petru și Pavel)	780
N. N., în onoarea Nimii lui Isus	500
Gregoriu Teoș, contabil arhidiecezan, Blaj	500
Iosif Mihalca, preot, Pișcari	500
Petru Tămăian, canonic, Oradea	500
Dr. N. N.	500
Biserica gr.-catolică Gherța-mare	300
Biserica gr.-catolică Turf	300
Petru Danciu, Petroșeni	240
Axențe Țăran, profesor, Oravița	200
Vasile Terdic, preot, Carei	200
Teofil Crișan, vicar episcopesc, Hașeg	200
Demetriu Șajtoș, preot, Beiuș	200
Alexandru Pop, preot, Salumare	200
Teofil Băliban, profesor, Șimleu	200
Parohia Șieu - Cristur	100
Vasile Suciu, protopop, Căpușul de câmpie	100
Victor Silaghi, preot, Viile-Salumare	100
Nicolae Nechita, preot, Lăpuș	100
Alexandru Ungur, preot, Bogata de sus	100
Congregația Asumpționistă, Lugoj	100
N. N., Cluj	100

Dupăcum reiese din acest conspect, sumele oferite nu sunt prea mari, dar din multe tot se adună. Și fiindcă mai sunt destui, cari încă n'au dat nimic, deși puteau să o facă, mai apelăm și noi odată la toate sufletele înțeleghătoare și îi îndemnăm să nu mai întârzie cu trimiterea ajutorului de care se pot lipsi fără greutate și de pe urma căruia suntem în drept să așteptăm, ca mâine, atât de mult bine.

Știri mărunte

Instrucția și cultele în directoratul dela Cluj. Descentralizarea administrativă a regiunilor a centralizat la directorate administrațiile școlare dela inspectoratele de până acum, cari au fost desființate. În fruntea serviciilor dela Cluj, aparținând ministerului instrucțiunii și cultelor s'au delegat următorii: *C. Iencica*, la secția învățământului primar; *T. German* la secția învățământului secundar, normal și seminarial și *S. Teșosu* la secția culte-arte și învățământul confesional și particular.

Dela asociația studenților români uniți. Pe la mijlocul lui Decembrie trecut s'a ținut la Cluj adunarea generală a tinerimii universitare române unite, grupate în asociația ASTRU. Darea de seamă prezintată adunării relevă ajutoarele primite dela arhieriei și diverse instituții bancare, din cari s'a făcut un fond de aproape 60,000 Lei, și subliniază cu multă satisfacție simpatia de care se bucură în toate cercurile această asociație studențească. Membrii cearcă să-și facă datoria de studenți creștini, cât mai deplin, și exercițiile spirituale, conduse anul trecut de Preasfințitul Alexandru al Lugojului, sunt o grăitoare dovadă a spiritului profund creștinesc, care animează asociația. Noul comitet stă tot sub prezidiul dlui *Ioan Socaciu*, care a avut un rol atât de frumos și la adunarea AGRU-lui.

Locale. Dumineca viitoare, a Leproșilor, va predica în catedrală, *Mgr. Dr. Alexandru Rusu*, canonic mitropolitan.

— Marțea trecută, în 8 Ianuarie, s'a aranjat din partea Cercului studențesc »Valea Târna-

velor« o reușită *serată artistică*, la care — după un cuvânt de introducere a dlui O. Chețianu, preș. cercului — s'a jucat, cu puteri bine alese, piesa »Năzdrăvăniile divorțului«. După reprezentare a urmat dans. Venitul curat al seratei este merit unui bust lui Axente Severu, la Frăua.

— Măine, Duminecă, la ora 11, se va face cu fastul cuvenit, *inaugurarea noului local al școlii normale de băieți*. Serbarea va fi prezidată de *Mgr. Dr. Ambroziu Chețianu*, vicarul mitropoliei.

Progresul sf. Uniri în Polonia. În localitatea Albertin, nu departe de Vilna, părinții Iezuiți au deschis o casă a ordului lor tocmai spre a lucra între populația ortodoxă de-acolo pentru sfânta unire. Spre acest scop până acuma șapte Părinți au primit ritul slavono-resăritean și slujesc într'ansul, ducând și altfel viața călugărească cu totul după cerințele mănăstirilor bine întocmite răsăritene. Succesul este foarte îmbucurător. În noștiatul răsăritean al Părinților se află acum 17 tineri, iar tocmai în timpul din urmă a cerut primirea chiar un preot ortodox celibatar convertit la sf. unițe. Numărul parohiilor unite de rit slavon-răsăritean într'acele ținuturi se urcă la douezeci. În vara anului curent Părinții vor începe clădirea unei frumoase biserici. Sf. Părinte Piu XI se interesează foarte viu de înaintarea acestor opere atât de însemnate.

Trenuri suprimate. Pe zilele de ieri, respectiv cea de azi, 10 și 11 Ianuarie c. au fost suprimate — în scopul unei mai accelerate refaceri a C. F. R. — peste 150 trenuri, privind aproape întreaga rețeaua căilor ferate. Dintre trenurile cari trec prin gara Blaj au fost suprimate patru și anume acceleratele 33 și 34 dela ora 6'12 (spre Teiuș), respectiv 1'07 (spre Brașov), și personalele 303 dela ora 3'57 (spre Cluj) și 306 dela ora 7'08 (spre Brașov). Pe linia Blaj-Praid au rămas toate trenurile de până acum. — În ultimul moment se anunță din București că s'ar fi revenit asupra suprimării acceleratelor 33 și 34.

O urcare ușoară a tarifului C. F. R. Incepând cu 15 Ianuarie c. tariful de călători dela C. F. R. va fi sporit cu cinci la sută și

în somn, dar... am vrut să-ți spun din vreme, că eu nu mă pricep bine la toată rânduiala lui. Stovele „lătinești“ nu le cunosc, iar de celelalte — cirile — nu știu cum voi merge“ că mi-am pierdut ochelarii.

Cânt eu — nu-i vorbă —, când mai este cineva lângă mine (aluzie la cantorul), dar singur n'am cântat niciodată și n'aș vrea pentru toată lumea să pătesc vre-o rușine.

— Nădejdea la Dumnezeu, moș Vasilică! Vei face și d-ta cât vei putea; de rușine nu burta grije.

Și ne-am dus la biserică. Slujba, a mers, vorba ceea: „La săraci, popa e clopotar“ și „Unde nu-i cantor, cântă popa“. Dar s'a făcut!

Acum predica! — fiind obișnuit să le predic credințioșilor „sistematic“, pe Dumineca asta ajunsese la rând porunca a șasa. Mi trec batista peste frunte, apoi privesc prin colțurile bisericii — momente de cugetare. — În biserică, câțiva moșnegi, mai multe babe, o droaie de copii mărunței și abia doi-trei tineri și june. Pottim! vorbește-le părinte moșnegilor despre ce ți-ai propus. Vor crede că și ei în răs și te pomenești că te leagă! Dar nu, socot, seria predicelor tu o faci, tu poți să schimbi — ești „popa“ doar, nu „tufă“.

Gândit și făcut. Și în locul predicii fixate, am „improvizat“ o predică despre „rugăciune“. Și a mers! Dar totuși, sufletul meu nu a fost pe deplin mângăiat. Era zi de Duminecă!... Biserica goală... și târg la Huedin!...

Faptul descris în cele de mai sus, sub formă de „schită“, nu e fantazie de scriitor, ci realitate — și încă din cele mai dureroase.

În ziua de 24 Noembrie c. — Duminecă — în orașelul Huedin, de sub poala muntelui Vlădeasa, s'a ținut târgul de țară. Și nu e primul caz, că în acest cuib jidovit să se țină târg în zile de Dumineci și alte sărbători „românești“.

De câteori s'a întâmplat, ca zilele de târg să cadă pe „Sâmbăta“ nicicând nu s'a ținut târgul în această zi! De ce? Pentru că Evreii din Huedin și jur, au „protestat“! Ei au știut să facă în totdeauna „demersurile“ necesare, pentruca târgul să fie mutat pe altă zi. Iar noi creștinii?!...

Axioma țării noastre este „nihil sine Deo“!! Deci, să-i dăm lui Dumnezeu ceea ce este a Lui! Ori ne-am cufundat atât de mult în noroiul patimilor, încât nu mai avem nici măcar conștiință? Ar fi dureros!

Nu vreau să flu „îndrumător“ și nici n'am avut intenția să „satirizez“, — cum s'ar părea din schița mea, unde îl descriu pe „fratele“ în vârful sacilor cu bucate. Nu e locul satirei acolo unde inima sângerează. Tot ce vreau este, să deschid ochii celorce au dreptul și posibilitatea să „opereze“ cangrenele cari bântuie societatea.

Că merg preoții și cantorii la târg în zile de sărbătoare și lasă bisericile pustii?! sunt vinovați, adevărat; dar nu mai puțin adevărat

este, că: „necessitas frangit legem“! Necazurile sunt multe și greutățile mari. Lipsa dela biserică cu ocazia târgului descris de mine, se justifică — în parte. (Am adaos cuvântul „în parte“, pentru că, eliminându-l, aș fi fost — eventual — înțeles greșit din partea unora. Mi se putea face „observarea“ că: întâiu de toate „datoria“ și apoi „necazurile“).

Repet: e justificată. Se apropia Crăciunul și e ultimul târg. Sărmanii popi, au copii și preotese, cărora le trebuiesc straie de sărbători și câte altele. Salariul dela stat e o sfi-dare! Și când vor primi salariul? Post festa! — a treia zi de Crăciun! Și pentru a putea face față necazurilor multe, vrând-nevrând, — chiar zi de Paște să fie! — sunt siliți să meargă la târg, să vândă ce biată au, cățel și pureel.

Repacul duminecal e lege! Aceia cari „fabrică“ legile, poftescă deci și le respecte!

„Tolle causam“!..., am pus acestor șire titlu — desigur curios pentru unii — și repet: Tolle causam, et tollitur effectus! Biserica e goală, iar târgurile — căci, evident, cazul dela Huedin nu e singurul — gem de blasfemii și pornografii! Franemasonii, pocăiții și Evreii își răd în barbă.

...Sărman popor românesc, cum te paște peirea!

Cetiți și răspândiți „UNIREA“

anume în favorul Casei muncii ceferiștilor. Suprataxa aceasta nu va fi percepută ca taxă aparte, ci va fi calculată în prețul total al bilețului.

Un concurs al »Astrei«. Comitetul central al »Astrei« noastre culturale din Sibiu publică concurs la un post de contabil, pe ziua de 31 Ianuarie c. Salariul global e fixat în suma de 6500 Lei lunar și postul este a se ocupa pe ziua de 1 Martie c. Alesul va funcționa un an provizor, fiind apoi definitivat, dacă va corespunde. El va avea să provadă agendele contabilității la Asociațiune și Internatul de fete al acesteia, cum și alte agende, cari i-se vor atribui din partea comitetului.

Mulțămărită: Subsemnatul în numele senatului bisericesc gr. cat. din Mocod, Florești și Minthiul român, aduc cele mai simțite mulțămiri dlui *Iosif Zinveliu* cursor diecezan la episcopia din Lugoj, care a donat de sărbători bisericilor din Mocod, Florești și Minthiul român trei Strajnice, apărute acum la Blaj pentru prima oară cu litere latine, care cuprinde toată rânduiala din săptămâna patimilor și prohodul Domnului. Această carte fiind cea mai iubită carte a donatorului după sf. Evanghelie, voiește să fie primul donator a ei acestor biserică, de cari îl leagă frumoasele amintiri din copilărie — *Victor Zinveliu*, paroh.

Telefonul „Unirii“

B. Cluj. Întârzierea bulelor papale privind noua episcopie de Nord și alte aranjamente în legătură cu Concordatul se datorește, pe cât știm, aproape exclusiv discuțiilor îndelungate asupra sediului acestei episcopii. Terminată aceasta chestiune, ele nu vor mai întârzi de acum prea mult și credem că în 2-3 luni toate vor fi aranjate.

M. Negrilești. Aveți toată dreptatea. Ar fi în adevăr bine, ca sporul de 1/10 ce se acordă, începând cu 1 Ianuarie c., tuturor funcționarilor înscrși la fondul de pensii al statului să se dea — în legătură cu noul aranjament de salarizare — și clerului, a cărui retribuție de fapt nu poate fi socotită chiar invidiabilă. Să nu se uite însă, că acest spor este deocamdată numai pe hârtie și că el nu contează decât sub raportul fondului de pensii în care se varsă și d.n. care funcționarii pensionari vor beneficia la timpul său după aceste cote sporite, vărsate, respectiv, reținute, acolo. Șeștie însă, că cleul nostru nu a trecut cu pensiunea la stat și astfel ei nu va fi scurtat în retribuțiile sale de acum, decât în măsura în care singur va hotărî să-și sporească cota viitoare a pensiunii. Menținerea întregirii preoțești la starea de până acum nu poate fi socotită deci ca o »nedreptate«, dar credem și noi că e bine să se intervină, spre a putea aranja și prin aceasta mai corespunzător chestiunea mult discutată a pensiunilor Veneratului cler.

P. Târgu-Mureș. Ne-am interesat de aproape de chestia catalogului ventilat de curând al celor înscrși în lojele francmasonice și putem să vă spunem că, după informațiile de mână întâiu pe cari le avem, nici una dintre persoanele vizate ca făcând parte din actualul guvern nu are nici un fel de legături cu organizații de acestea. Tablourile publicate, evident în scop politic, privesc situații de pe timpul tratatelor de pace dela Paris — când pare-că în adevăr s'au întreținut legături de această natură, socotite uble cauzei românești —, dar au fost date trunchiat, omițându-se personajii înalte, aparținând altor grupări politice, despre cari se afirmă cu certitudine că au și azi legături active cu francmasoneria. E bine deci să nu ne pripim cu concluziile și înainte de a ne forma o judecată definitivă în cauză, să căutăm toate elementele cari ne pot scuti de greșală.

D. Aiud. Restituirea situației dela Gâmbaș în statu quo ante, înseamnă desigur și un act de dreptate pentru care trebuie să fim recunoscători puterii lumesti, dar nouă ne place să privim în el mai mult voința lui Dumnezeu, care nu poate îngădui decât vremelnic triumful minciunii și al nedreptății. Reveniriile acestea la matcă, dublate pe alocuri și cu treceri de altă natură, vor avea, sperăm, darul să trezească la realitate și pe »frații« dela Sibiu și de aiurea, cari prea au început să facă sport diu faimoasa »rupere a sigilelor dela 1700«.

Oficiul parohial. Comșești. Fiind pe anul 1929 abonamentul achitat, suma trimisă s'a contat pe anul curent.

Parohia română unită. Pocola. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1929.

Oficiul parohial. Ocna-Dejului. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1929.

Oficiul parohial. Gereșca. Am primit 400 Lei, abonament pe 1928 și 1929.

C. Hațeg. Confirmăm primirea sumei de Lei 200, abonament pe anul curent.

Dr. P. Caransebeș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

A. Berbești. Confirmăm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1929.

P. Lonea. Confirmăm primirea sumei de 200 Lei, abonament pe 1929.

L. Mureșeni-Bărgăului. Chităm primirea abonamentului pe 1929.

M. Cășeiu de Jos. Am primit 200 Lei, abonament pe 1929.

S. Ciula-mare. Am primit 400 Lei, restanță pe 1927 și 1928.

C. Gherla. Confirmăm primirea abonamentului pe anul 1929.

M. Satslatina. Chităm primirea abonamentului pe 1930.

Parohia gr.-catolică. Buciumi. Am primit suma trimisă.

S. Șien-Cristur. Am primit abonamentul pe 1929.

R. Alba-Iulia. Am primit abonamentul pe 1929.

B. Joseni. Am primit 200 Lei, abonament pe 1929.

Parohia română unită — Zălau

Nr. 2—1930.

Publicațiune de licitație

Pentru executarea lucrărilor de edificare a bisericii române unite din orașul Zălau se publică licitație cu oferte închise, care se va ține în ziua de 2 Februarie, ora 11 în localul parohiei române unite din Zălau.

Invităm pe toți aceia, cari doresc a lua parte la această licitație să-și înainteze la numita parohie, până la termenul fixat, ofertele întocmite conform prevederilor legii contabilității publice art. 72—85 și a condițiilor mai jos arătate. Oferte întârziate sau date prin telegrame, cât și oferte, cari vor cuprinde alte condițiuni, nu se vor lua în considerare. Ofertele se vor redacta numai în limba românească și rămân valabile până la decidera curatorului. Ofertele prezentate obligă ofertantul numai decât, iar biserica numai după decidera curatorului, ce se va da în termen de 8 zile după licitație.

Deasupra adresei — pe plicul închis și sigilat — a ofertei se va scrie »ofertă« pentru lucrările de edificare a bisericii române unite din Zălau. În oferte se va arăta rabatul la % asupra prețurilor din deviz, iar nu suma globală. Oferta trebuie să conție clauzula, că ofertantul cunoaște devizul și condițiile generale pentru executarea lucrărilor publice.

Garanție provizorie de 4% asupra sumei din deviz se va anexa la ofertă, afară din plic. Această garanție — la încheierea contractului se va completa la 6% din valoarea ofertei și din fiecare situație se vor reține 6%. Garanția provizorie se va elibera — dacă lucrările vor fi găsite bune — după recepția provizorie, iar restul de 6% numai după recepția definitivă.

Proiectul lucrării se poate vedea zilnic între orele 10—13 la Banca »Silvania« în Zălau.

Curatorul bisericii își rezervă dreptul de a hotărî liber asupra ofertelor, fără considerare la suma oferită și fără a restitui cheltuielile făcute de ofertanți.

Zălau, la 2 Ianuarie 1930.

Dr. Gheorghe Pop

curator primar.

Traian Trușău

paroh-protopop.

1—2

Batoze Typul cel mai nou

Tractoare

Instalațiuni de moară

S. A. Română pentru Comerțiu de Mașini Agricole

Cluj, Str. Reg. Ferdinand Nr. 63

Reprezentanța generală pentru România a fabricii

Első Magyar Gazdasági Gépgyár BUDAPESTA

(890) 4—?

Croitoria M. Radu

ALBA-IULIA

Strada Regimentul 5 Vânători 16

Dd. preoți și învățători au reducere la prețuri, cari și altfel sunt cele mai convenabile.

In atențiunea parohiilor și curatoratelor bisericești!

Comandați

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

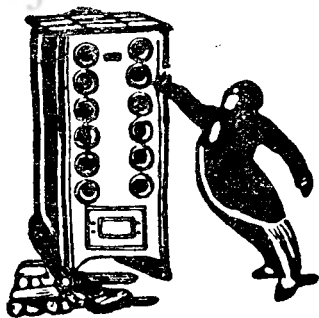
CLUJ, str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericești, Prapori, Cărți preoțești și de rugăciuni. Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge, etc. etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT

INOVAȚIUNE SENZAȚIONALĂ IN TEHNICA ÎNCĂLZIREI ZEPHIR

Consumul de combustibil al acestei sobe este în

24

ore de numai

10

kgr. lemne

Randamentul sobei de 76%

adică valorifică mai mult de 3/4 din combustibilul ars

REPREZENTANTUL LOCAL

Irina Binder

BLAJ — Prăvălie de fierărie — BLAJ

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 48—?

Sunt vechi dar bune, pudra, crema și săpunul de copii marca HOFER